

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

เนื่องจากคำว่า นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ยังเป็นประเด็นที่ถกเถียงกันในหมู่นักวิชาการ นักวิชาการ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาคำจำกัดความหรือคำอธิบายของนักวิชาการหลายท่านแล้วประมวลความคิดเป็นคำจำกัดความดังนี้

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์คือ นวนิยายที่นำเนื้อเรื่องตอนใดตอนหนึ่งของประวัติศาสตร์หรือบุคคลจริงในประวัติศาสตร์มาผูกเป็นเรื่องราว โดยอาศัยจินตนาการของผู้ประพันธ์ซึ่งอาจทำให้เนื้อเรื่องและตัวละครขยายออกไป เพื่อแสดงพฤติกรรมที่น่าเข้าใจตื่นเต้น ก่อให้เกิดความประเทืองอารมณ์มากกว่าที่จะเสนอข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ อย่างไรก็ตามเนื้อหาในนวนิยายจะต้องไม่ขัดแย้งกับความเป็นจริงในประวัติศาสตร์ เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่ยกมาใช้นั้นต้องมีความสัมพันธ์โดยตรงกับโครงเรื่อง / เนื้อเรื่อง อีกประการหนึ่งผู้แต่งมักบรรยายสถานที่ สภาพเหตุการณ์และสภาพชีวิตความเป็นอยู่ในประวัติศาสตร์เพื่อให้เกิดความสมจริง นอกจากนี้ยังนิยมใช้ภาษาที่ฟังดูโบราณซึ่งแตกต่างจากปัจจุบันเพื่อสร้างสีสันให้กับนวนิยายอีกด้วย

ผู้วิจัยได้คัดเลือกนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ที่อยู่ในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์รวมได้ ๙ เรื่อง นวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์มีทั้งที่กล่าวถึงรัชสมัยเดียวและที่กล่าวถึงมากกว่าหนึ่งรัชสมัย นวนิยายเรื่องที่กล่าวถึงรัชสมัยเดียว คือเรื่อง บุญเพรงพระหากสวรรค์ ลูกทาส ราชรีประดับดาว และนวนิยายเรื่องที่กล่าวถึงมากกว่าหนึ่งรัชสมัยคือเรื่องรัตนโกสินทร์ บูรพา สี่แผ่นดิน ร่มฉัตร ญาติกา สองฝั่งคลอง นวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์จะกล่าวถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ มากที่สุด นวนิยายที่กล่าวถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ มี ๕ เรื่อง คือ เรื่อง บูรพา ลูกทาส สี่แผ่นดิน ร่มฉัตร ญาติกา

ผลการวิจัย พบว่านวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ทั้ง ๙ เรื่อง จะมุ่งเน้นเรื่องการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ และเสนอภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย เมื่อได้ศึกษานวนิยายทั้ง ๙ เรื่องเรียงตามลำดับรัชสมัยคือ เรื่องบุญเพรงพระหากสวรรค์ รัตนโกสินทร์ บูรพา ลูกทาส สี่แผ่นดิน ร่มฉัตร ญาติกา สองฝั่งคลอง ราชรีประดับดาว ก็จะมองเห็นภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

ด้านการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้วิจัยพบว่านวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์เชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ในด้านต่างๆ โดยผู้แต่งสร้างโครงเรื่อง / เนื้อเรื่อง สร้างตัวละคร ใช้ฉาก และมีศิลปะการใช้ภาษาซึ่งทำให้ปรากฏเห็นเป็นแนวคิดหลักและแนวคิดรองในด้านการยกย่องเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนี้

พระมหากษัตริย์ทรงสร้างความมั่นคงและดำรงเอกราชของชาติไทย โดยพระองค์ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจต่างๆ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศชาติ และทรงดูแลประชาชนให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข ประชาชนจึงมีความรัก ความผูกพัน และความจงรักภักดีต่อพระองค์ เรียกว่าพระองค์ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน ดังจะเห็นได้จากในนวนิยาย ตัวละครในเรื่องและประชาชนทุกคนจะมีความจงรักภักดีต่อพระองค์เป็นอย่างยิ่ง นวนิยายที่เน้นแนวคิดหลักในประเด็นนี้เป็นพิเศษคือเรื่อง **สี่แผ่นดิน** และ **เรื่องร่มฉัตร**

ในสมัยเริ่มแรกของกรุงรัตนโกสินทร์ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์กลางในการชักจูงให้ประชาชนทุกคนรวมเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อสร้างบ้านเมืองขึ้นเป็นราชธานีใหม่หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาไปแล้ว ผู้แต่งนวนิยายได้อัญเชิญพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชมาเป็นตัวละคร เพื่อแสดงให้เห็นว่าพระองค์มุ่งมั่นตั้งพระทัยสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ให้สมบูรณ์พร้อมในทุกด้านทั้งถาวรวัตถุสิ่งก่อสร้างต่างๆ ศิลปวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา ฯลฯ และผู้แต่งนวนิยายได้แสดงให้เห็นว่าคนไทยและคนต่างชาติที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันสร้างบ้านเมือง อีกทั้งผู้แต่งได้บรรยายภาพท้องพระโรงบุษบกมณฑลและพระมหามณเฑียรที่เพิ่งสร้างสำเร็จ เป็นผลงานที่งามล้ำค่าอันเกิดจากความสามัคคีของคน ดังปรากฏเด่นชัดทั้งในด้านแนวคิดหลักและแนวคิดรองตลอดจนรายละเอียดต่างๆ ในเรื่อง **บุญเพรงพระหากสวรรค์**

นอกจากนี้ผู้แต่งนวนิยายยังแสดงให้เห็นว่า พระมหากษัตริย์ทรงปกป้องเอกราชของชาติเพื่อสร้างความมั่นคงและดำรงเอกราชของชาติไทย โดยพระองค์ทรงทำศึกสงครามปกป้องประเทศจากเหล่าอริราชศัตรู และทรงสร้างสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงการทำศึกสงครามที่ต้องสูญเสียเลือดเนื้อประชาชน ในสมัยต้นรัตนโกสินทร์พระมหากษัตริย์ทรงปกป้องประเทศจากการรุกรานของประเทศในแถบเอเชีย แต่ในสมัยรัชกาลที่ ๔ และสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นยุคที่ประเทศมหาอำนาจตะวันตกแสวงหาอาณานิคมและมุ่งครอบครองประเทศไทยเป็นเมืองขึ้น พระมหากษัตริย์ไทยดำเนินพระวิเทโศบายด้วยพระปรีชาญาณเป็นอย่างยิ่ง ประเทศไทยจึงรอดพ้นจากการเป็นอาณานิคมของประเทศตะวันตก ประเด็นดังกล่าวปรากฏให้เห็นในเรื่อง **บุญเพรงพระหากสวรรค์** **รัตนโกสินทร์** และ **บุรพา**

อีกประการหนึ่งพระมหากษัตริย์ไทยได้ทรงสร้างประเทศให้เจริญทัดเทียมอารยประเทศเพื่อมิให้ประเทศตะวันตกดูถูกประเทศไทยว่าด้อยพัฒนา และถือเป็นข้ออ้างในการเข้ายึดครอง

โดยอ้างว่า ยึดครองประเทศไทยเพื่อจะได้พัฒนาบ้านเมืองให้ทันสมัย พระราชนิพนธ์ที่สำคัญยิ่งที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเร่งดำเนินนโยบายก็คือ การเลิกทาส ดังที่ปรากฏในเรื่องลูกทาส และพระองค์ทรงเร่งพัฒนาปรับปรุงประเทศในด้านต่างๆ เพื่อให้ประเทศไทยเจริญก้าวหน้าและเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ประเทศไทยจึงเจริญก้าวหน้าและรุ่งเรืองมาจนถึงทุกวันนี้

นอกจากผู้แต่งนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ได้เชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ว่าพระองค์ทรงสร้างความมั่นคงและและดำรงเอกราชของชาติไทย และทรงสร้างประเทศให้เจริญทัดเทียมอารยประเทศแล้ว ผู้แต่งนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ยังได้เชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ว่าพระองค์ทรงสร้างบ้านเมืองให้รุ่งเรืองและสงบสุข โดยพระมหากษัตริย์ทรงยังให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรมและพระพุทธศาสนา และพระองค์ทรงดูแลประชาชนให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุขทั้งผู้ที่อยู่บนผืนแผ่นดินไทยมาหลายชั่วอายุคนและผู้ที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร พระองค์มีน้ำพระทัยเมตตาต่อประชาชนทุกคน คนไทยทุกคนจึงรักและเคารพสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นอย่างยิ่ง ภาพเหล่านี้เห็นได้ชัดเจนที่สุดในเรื่องบุญเพรงพระหากสวรรค์และเรื่องรัตนโกสินทร์

ผลการวิจัยนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยยังได้พบว่านวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ได้เสนอภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในด้านต่างๆ โดยผู้แต่งได้สร้างโครงเรื่อง / เนื้อเรื่อง สร้างตัวละคร ใช้ฉาก เพื่อแสดงให้เห็นภาพ ในแต่ละเรื่องจะปรากฏภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยหลายประเด็น ในที่นี้ผู้วิจัยได้ประมวลเฉพาะกลุ่มที่สำคัญจากทั้ง ๙ เรื่อง ดังนี้คือ ด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชนชั้นต่างๆ ด้านบทบาทและการวางตัวของผู้หญิง ด้านการแต่งกาย ด้านสภาพบ้านเมืองและการคมนาคม ด้านการศึกษา ด้านการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และผู้แต่งยังใช้ภาษาที่แตกต่างจากปัจจุบันเพื่อสร้างความสมจริงและเพื่อสร้างสีสันให้กับนวนิยายอีกด้วย ทั้งนี้เมื่อได้ศึกษานวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ทั้ง ๙ เรื่อง เรียงตามลำดับรัชสมัย ก็จะมองเห็นภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาได้อย่างชัดเจนพอสมควร

ผู้แต่งนวนิยายได้แสดงให้เห็นภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชนชั้นต่างๆ คือ พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ ขุนนาง ราษฎรสามัญชน และชนชั้นทาส พระมหากษัตริย์ทรงเป็นที่เคารพสูงสุดของประชาชน พระบรมวงศานุวงศ์เป็นที่เคารพนับถือของขุนนางและสามัญชน และผู้ที่เป็นขุนนางก็เป็นที่เคารพนับถือของสามัญชน พระบรมวงศานุวงศ์และขุนนางมีฐานะห่างไกลจากราษฎรสามัญชนมาก แต่เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ฐานะของพระบรมวงศานุวงศ์และขุนนางก็ไม่ได้ห่างไกลจากราษฎรสามัญชนมากเหมือนสมัยก่อน ส่วนชนชั้นทาสได้ยกเลิกไปในสมัยรัชกาลที่ ๕ ทาสจึงหมดไปจากสังคมไทย ทุกคนไม่ว่าจะอยู่

ในชนชั้นใดต่างอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันและอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข จนกระทั่งเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ คนไทยต้องอยู่อย่างยากแค้น และเมื่อสงครามสงบก็ต้องใช้เวลานานกว่าบ้านเมืองจะเข้าสู่ภาวะปกติสุข อนึ่งสังคมไทยมีประเพณีที่ดั่งามสืบทอดกันมายาวนาน แต่ประเพณีบางอย่างได้เลือนหายไปตามกาลเวลาเช่น ประเพณีการทำขวัญเดือนเด็กที่เกิดใหม่ ประเพณีโกนจุก เป็นต้น

ด้านบทบาทและการวางตัวของผู้หญิงจะเห็นได้จากตัวละครผู้หญิงในนวนิยาย ในสมัยก่อนผู้หญิงจะเป็นแม่บ้านดูแลบ้านและสมาชิกในครอบครัวเพียงอย่างเดียว แต่เมื่อผู้หญิงได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ผู้หญิงก็ได้ทำงานนอกบ้านมากขึ้น และในสมัยก่อนผู้หญิงจะได้รับการอบรมให้เป็นกุลสตรีอย่างเข้มงวดโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการวางตัวต่อเพศตรงข้าม แต่เมื่อกาลเวลาผ่านไปผู้หญิงมิได้เข้มงวดเรื่องกิริยามารยาทและการวางตัวเหมือนในสมัยก่อน ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยผู้หญิงได้รับการศึกษาเพิ่มมากขึ้นจึงเชื่อมั่นในความคิดของตนเอง พุดและกระทำตามความคิดของตน และการได้รับอิทธิพลตะวันตกทำให้เกิดการทำตามแบบฝรั่ง

ด้านการแต่งกายจะเห็นได้จากการแต่งกายของตัวละคร การแต่งกายของผู้ชายและผู้หญิงได้เปลี่ยนแปลงไป สมัยก่อนผู้ชายไม่นิยมสวมเสื้อและนุ่งผ้าโจงกระเบน ไว้ผมทรงหลักแจวหรือทรงมหาดไทย มาถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ข้าราชการก็ได้สวมเสื้อแบบฝรั่ง ผูกเนคไท และต่อมาก็ได้ปรับเปลี่ยนเป็นเสื้อราชประแตน นุ่งผ้าโจงกระเบน ทรงผมก็ได้เริ่มไว้แบบฝรั่งเพิ่มมากขึ้น ส่วนการแต่งกายของผู้หญิง สมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ผู้หญิงไว้ผมสั้น ห่มผ้าสไบ นุ่งผ้าโจงกระเบน มาถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ผู้หญิงได้เริ่มสวมเสื้อแบบฝรั่งแต่ยังคงนุ่งผ้าโจงกระเบนเหมือนเดิม จนกระทั่งถึงสมัยรัชกาลที่ ๖ ผู้หญิงสวมเสื้อแบบฝรั่ง นุ่งผ้าซิ่น และไว้ผมยาว การแต่งกายของผู้ชายและผู้หญิงได้เปลี่ยนเป็นชุดสากลในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรี ผู้ชายสวมเสื้อและกางเกงแบบฝรั่ง ผู้หญิงสวมกระโปรง และเป็นที่นิยมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ด้านสภาพบ้านเมืองและการคมนาคม ผู้วิจัยได้ศึกษาจากภาพพระบรมมหาราชวัง ลักษณะบ้านของคนไทย และสภาพบ้านเมืองและการคมนาคมที่ผู้แต่งได้แสดงให้เห็นในนวนิยาย นวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ได้แสดงให้เห็นภาพของพระบรมมหาราชวังตั้งแต่เริ่มสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ พระบรมมหาราชวังเป็นศูนย์กลางของความเจริญมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ในสมัยรัชกาลที่ ๖ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงย้ายมาประทับที่พระราชวังพญาไท และในรัชกาลต่อมาพระมหากษัตริย์ก็มีได้ประทับในพระบรมมหาราชวัง พระบรมมหาราชวังจึงถูกปล่อยร้างให้ทรุดโทรมลงตามกาลเวลา

ลักษณะบ้านของคนไทย ก่อนที่บ้านของคนไทยจะเริ่มเปลี่ยนเป็นบ้านตึกแบบฝรั่งในสมัยรัชกาลที่ ๕ บ้านของคนไทยมีทั้งเรือนแพ บ้านเรือนไทย และบ้านที่สร้างตามแบบชนชาติของตน เช่นบ้านแบบจีน ในสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมาเริ่มมีบ้านตึกแบบฝรั่ง และบ้านที่สร้างแบบผสมผสาน

ระหว่างไทยและฝรั่ง และผู้แต่งได้บรรยายสภาพบ้านเมืองและการคมนาคมของกรุงเทพฯและธนบุรีที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ก่อนที่จะสร้างถนนในสมัยรัชกาลที่ ๔ คนไทยนิยมเดินทางด้วยทางเรือ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ สร้างถนนเพิ่มมากขึ้นและได้มีพาหนะที่ใช้ทางบกเพิ่มมากขึ้น เช่นรถม้า รถลาก รถยนต์ รถไฟ ก่อนที่ความเจริญจากประเทศตะวันตกจะไหลบ่าเข้ามา กรุงเทพฯและธนบุรีมีแม่น้ำลำคลองจำนวนมากและมีต้นไม้ร่มรื่น แต่สมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมาก็ได้มีถนนเพิ่มขึ้น มีบ้านเรือนเพิ่มมากขึ้น ต้นไม้ลดน้อยลง

ด้านการศึกษา เห็นได้จากการศึกษาของตัวละคร ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑ เด็กผู้ชายเรียนหนังสือกับพระที่วัด เมื่อเรียนวิชาซีพเฉพาะก็จะเรียนกับผู้มีความรู้ในด้านนั้น เด็กผู้หญิงไม่ได้รับการสนับสนุนให้เรียนหนังสือ แต่จะได้รับการอบรมให้เรียนรู้งานบ้านงานเรือน เด็กผู้หญิงที่เป็นลูกขุนนางจะได้เข้าไปศึกษาวิชาความรู้ในวัง จนกระทั่งถึงในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้จัดตั้งโรงเรียนต่างๆเพิ่มมากขึ้น เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงจึงได้เรียนหนังสือในโรงเรียนเพิ่มขึ้น ในสมัยรัชกาลที่ ๕ นอกจากจะมีโรงเรียนสอนวิชาทั่วไปแล้ว ยังมีโรงเรียนที่สอนวิชาเฉพาะ เช่นโรงเรียนสอนวิชากฎหมาย ในสมัยรัชกาลที่ ๖ การศึกษาได้ขยายจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ในสมัยรัชกาลที่ ๕ และสมัยรัชกาลที่ ๖ คนไทยได้ไปเรียนต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งตัวละครในนวนิยายหลายคนก็เรียนจบจากต่างประเทศ

ด้านการปกครองและด้านเศรษฐกิจ ผู้แตงนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ไม่ได้กล่าวถึงด้านนี้เท่าใดนัก แต่ก็พอมองเห็นได้ดังนี้ ด้านการปกครอง ผู้แตงนวนิยายได้แสดงให้เห็นภาพการปกครองสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พระมหากษัตริย์เสด็จออกว่าราชการด้วยพระองค์เองและพระองค์มีพระราชอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ จนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย นวนิยายหลายเรื่องได้กล่าวถึงตอนที่เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ตัวละครบางคนในนวนิยายเข้าร่วมเปลี่ยนแปลงการปกครองซึ่งตัวละครกลุ่มนี้จะเป็นผู้ที่เรียนจบจากประเทศฝรั่งเศส และตัวละครกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เพราะเห็นว่าคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ด้านเศรษฐกิจ จากที่ได้ศึกษานวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ จะเห็นได้ว่าคนจีนมีบทบาททางเศรษฐกิจในสังคมไทยมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ ๑ และการติดต่อค้าขายก็ได้ค้าขายกับประเทศในแถบเอเชียเป็นสำคัญ จนกระทั่งถึงสมัยรัชกาลที่ ๔ ประเทศไทยได้เปิดประเทศติดต่อกับประเทศตะวันตก จึงได้ติดต่อทำการค้ากับชาวตะวันตกเพิ่มมากขึ้น ในสมัยรัชกาลที่ ๕ และสมัยรัชกาลที่ ๖ ชาวตะวันตกตั้งห้างร้านในเมืองไทยหลายแห่งและประกอบธุรกิจการโรงแรมด้วย ตัวละครในนวนิยายก็ได้ซื้อสินค้าในห้างร้านฝรั่งและรับประทานอาหารในโรงแรม

ผู้แตงนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ใช้ภาษาที่แตกต่างไปจากปัจจุบัน ภาษาโบราณที่ใช้ในนวนิยายพหุลักษณ์ฐานอ้างอิงได้จากพระราชพงศาวดาร นวนิยายที่กล่าวถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นจะใช้ภาษาที่เหมือนกับภาษาในพระราชพงศาวดาร และผู้แตงนวนิยายใช้คำสำนวนและความเปรียบให้ดูเป็นภาษาโบราณเพื่อสร้างความสมจริงและเพื่อสร้างสีสันให้กับนวนิยาย

นับตั้งแต่อดีต พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำ ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน ทรงคุ้มครองอาณาประชาราษฎร์ให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข แม้ในปัจจุบันพระมหากษัตริย์ก็ยังคงทรงเป็นธรรมราชา ทรงเป็นผู้นำของประชาชน พระองค์ทรงเป็นมิ่งขวัญ ทรงปกครองดูแลบ้านเมืองให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุขตลอดมา บางครั้งที่บ้านเมืองเข้าสู่ภาวะวิกฤต พระมหากษัตริย์ก็ทรงอยู่เคียงข้างประชาชนและทรงร่วมแก้ไขปัญหาให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆไปได้ด้วยดีโดยไม่ทรงย่อท้อต่อความยากลำบาก ด้วยพระมหากรุณาธิคุณและน้ำพระทัยที่เต็มเปี่ยมไปด้วยพระเมตตาที่ทรงมีต่อราษฎรของพระองค์ พระมหากษัตริย์จึงทรงเป็นที่เคารพรักและสถิตอยู่กลางใจของพลสกนิกอย่างไม่มีวันเปลี่ยนแปลง พระมหากษัตริย์ทรงมีความสำคัญสูงสุด ทรงเป็นหลักชัย ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนชาวไทยทุกคน ผู้แตงนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์จึงเกิดแรงบันดาลใจแตงนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ให้มีเนื้อหาที่เชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ นอกจากนี้ผู้แตงนวนิยายยังได้เสนอภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยที่เหมาะสมกับยุคสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในยุคที่ตัวละครมีชีวิตรอยู่ ผู้อ่านและผู้ศึกษานวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์จะได้มองเห็นภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในสมัยต่างๆ และเมื่อได้ศึกษานวนิยายตามลำดับรัชสมัยก็จะมองเห็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์จึงเป็นวรรณกรรมที่ทรงคุณค่า ถึงพร้อมด้วยความรู้ และประเทืองอารมณ์ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาลักษณะเด่นของนวนิยายอิงประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ โดยศึกษาจากการสร้างโครงเรื่อง / เนื้อเรื่อง การสร้างตัวละคร การใช้ฉาก และศิลปะการใช้ภาษาซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาลักษณะเด่นของนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ไทยในยุคอื่น หรือนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ของชาติอื่นๆ ได้ต่อไป